

Referat fra åpent møte om gudstjenesten mandag 25.april 2022 kl.1900 i Rotnes kirke

Antall tilstede: Ca. 35 aktive kirkegjengere fra begge sokn.

Sokneprest Kjell holdt først en innledning der han la vekt på følgende:

Han minnet om arbeidet med gudstjenesten i tre omganger 2012, 2019 og 2021: Ny lokal grunnordning for gudstjenesten, revidert og justert. I 2012 og 2019 er de Hakadal og Nittedal litt forskjellige. I 2021 har man landet på samme ordning i begge sokn.

I et brev datert 17.mars 2021 så meddeler Borg biskop at den justerte grunnordningen som ble oversendt fra Menighetsråd, etter vedtak der, er godkjent og kan begynne å brukes fra 1.pinsedag 2021.

Han beklaget at vi pga. pandemien ikke kunne avholde et vanlig fysisk menighetsmøte i forkant av behandlingen i rådene våren 2021. Gudstjenesten med forklaringer ble lagt ut på nett med dertil hørende system for å komme med tilbakemeldinger. Responsens innhold ble referert slik: at det kom 26 engasjerte svar. 10 fra Hakadal sokn og 18 fra Nittedal (Rotnes 10 og Søndre 8).

Når det gjaldt å «like» den nye grunnordningen, forholdt det seg slik: 60,9 % likte den, 21,7 % hadde ingen spesiell mening og 17,4 % likte den ikke. Så kom det innspill på de forskjellige ledd. Men uten et fysisk menighetsmøte får man ikke dialogen mellom synspunktene – og meninger får ikke brynet seg mot andres. Man er henvist til et referat. Det var også vanskelig å kommunisere ut de forskjellige svarene på en ryddig og systematisk måte. I svarmaterialet menes det forskjellig om flere ting i liturgien.

Kjell kom så inn på utførelsen av leddene. Det å være kirkevert og klokker er viktige oppgaver, og det er viktig at de som går inn i de frivillige tjenestene føler at det er noe man ønsker. Det er oppgaver tilknyttet – vertskap i døra, informasjon ved lesepulten, prosesjon inn og ut- noen ganger, dåp med vann, servietter og lystenning, tekstlesning, minning av døde, kunngjøringer, nattverdutdeling, prosesjon ut osv.

I hvert sokn er det laget oppgaveark/instruks om oppgavene. I Nittedal sokn hadde vi i høst et møte hvor vi inviterte til gjennomgang av oppgavene. Litt forskjellig hva folk mener om oppgavene og hva hver enkelt føler seg vel med.

Tidlig i høst så modnes ideen på å ha et møte hvor vi sammen kunne lufte synspunkter på den ordningen som nå gjelder og hvordan vi kan bli mer fortrolige og ha eierskap til gudstjenesten, og gjøre ting bedre. Vi gjør dette ikke som Menighetsmøte – med alle de formaliteter som hører med – dessuten er vi jo to sokn. Møtet 25.april er en lyttepost for menighetsrådene – som er det organet som fatter vedtak og ev. å justere videre.

Prest Einar overtok så podiet med en grundig og pedagogisk presentasjon.

Den ga noe av historien i prosessen bak ledd for ledd i liturgien før de frammøtte fikk komme med synspunkter og meninger.

I presentasjonen la han bl.a. vekt på følgende:

- At ordningen fra 2011 hadde 76 «kan» ledd, det var m.a.o. mange valgmuligheter.
- Han minnet om at idealet om *stedegengjøring* hadde en kostnad: nemlig at *gjenkjennelsen* står svakere. Man kjenner m.a.o. ikke igjen gudstjenesten fra sted til sted.
- Idealet om *involvering* oppleves positivt.
- I 2019 ville Kirkemøtet dra dette sammen og få en mer enhetlig liturgi i Den norske kirke, med mer felles og ikke så mange lokale variasjoner
- Idealet om helhet preger spesielt utvalget av liturgisk musikk: Det er blitt mindre å velge i – slik at variasjonene blir mindre.

I gjennomgangen av gudstjenesten ledd for ledd inviterte Einar inn respons og synspunkter som kom refereres her.

Før gjennomgangen fikk vi tre prinsipielle innlegg:

- «NN1» tok ordet og la fram problemstilling om vedtak om ny ordning og menighetsmøte. Som respons ble det framført at menighetsrådene kan behandle denne saken videre og også ta det i menighetsmøte. Det er menighetsrådet som gjør evt. vedtak om forslag til endringer, som igjen kan sendes til

biskopen for godkjenning. Årsmøtet kan også lage vedtak, som rådgivende for menighetsråd. Det er menighetsrådene som er subjekt for vedtak om dette.

- «NN2» tok ordet til ny ordning om familiegudstjeneste.
- «NN3» tok ordet for å framheve kirkegjengernes rolle som aktører i gudstjeneste (ikke bare presten) og om forskjellen på «velkommen» og «vel møtt» - man er ikke gjester i egen kirke.

Informasjonsledd (etter klokkeringing)

- Det kan utføres av både klokke og prest. Presten tar ofte oppmerksomhet og utgjør et visuelt punkt. Han/hun kan også ta med forandringer som er gjort i kort tid før søndagen. Viktig at det fungerer. Klokke kan også ta dette leddet. Viktig at prest og klokke er i kontakt på forhånd og at det gjøres ordentlig – det må fungere.
- Et synspunkt kom på at denne innledningen ødelegger/forstyrrer høytideligheten.
- Klokken bør ta korset og stå klar med det, mens presten tar info-biten.
- Infoleddets hensikt var å avvæpne kunngjøringsleddet senere i gudstjenesten – og at man ikke skulle ha begge deler.
- Kan iblant oppleves som overflødig ledd. Bør være relevant informasjon og unngå gjentakelser.

Prosesjon inn

- Ikke alle kirkeverter ønsker å bære prosesjonskors. Synd hvis en takker nei til å være frivillig fordi man føler at man kommer til kort i forhold til oppgavene. Kontoret har mottatt reservasjoner og det kan ordnes på en god måte. Reservasjon kan også gjelde andre oppgaver (som at noen klokke ikke vil være nattverdutdelere).
- Involveringsaspektet må komme mer fram – andre kan bære korset som faddere, konfirmanter – slik kan en vise mangfoldet.

Nådehilsen

- I tillegg til nådehilsen kan det komme noe tematisk om søndagen; - «i dag er det bønnens søndag» f.eks. Nådehilsen må ikke bli et sted for kunngjøringer.

Samlingsbønn

- Fungerer bra, og det er klokke som må ha den.

Kyrie

- Vi bruker den gamle Kverno-varianten fra 1977.
- Litt tamt med bare et Kyrie-alternativ, når det finnes alternativer knyttet til faste og fest også (i samme serie). Det er et større potensiale enn det vi bruker nå og det ville være en berikelse med de gamle tre hovedserier.
- Melodier kan fremmedgjøre.
- Synd at versjonen til Tore Aas som vi var blitt vant til ikke var en valgbart alternativ. Det ble reist kritikk mot det.

Gloria

- Kan gjerne bruke utvidet Gloria på høytidsdagene.

Dagens bønn

- Denne bønnen er tematisk for hver søndag og er lik den gamle kollektbønnen. Den kommer litt for tett på samlingsbønnen og det er ikke noe behov for å føre denne inn nå (det er alltid en mulighet for presten å bruke den på prekestolen).

Halleluja-vers

- Halleluja-vers rammer inn evangelielesning.
- Vi bruker salmebok nr. 977.5 og det fungerer bra og beriker gudstjenesten.
- Vi forsøkte evangelie-prosesjon litt for flere år siden. Dette ble nedstemt og det er ingen grunn til å føre inn dette nå.

Preken

- Viktig at presten bruker prekestolen. Det er forskjellige synspunkter på dette.

Minnes døde

- Bør gjøres av presten i siste fase av forbønnen, da det jo bes for de døde. Det bør ikke blandes sammen med kunngjøringene.
- Det er en veldig begrenset opplysning bare å få høre navnet; - Kanskje man kunne også nevne alder eller fødselsår og i hvilken kirke.
- Den døde nevnes nå bare fra kirken hvor gravferd fant sted, kunne man ikke nevne det i hele soknet? Mange bor på Rotnes f.eks. men blir gravlagt i Nittedal eller Hakadal, kunne navnet ikke da nevnes også i Rotnes.

Menighetssvar under forbønn

- Vi bruker alt. 4 etter debatt i gudstjenesteutvalget, som er Ugland.
- Er det litt kort?
- Bør nettopp være «kort og gripende». (Det vi hadde før «Å Gud hør vår bønn...» ble opplevd langt.)

Sanctus

- Her bruker vi 1977 – Hovland. Blir opplevd bra. Før så hadde Rotnes kirke et eget, mens Nittedal og Hakadal brukte Hovland hele tiden.

Agnus Dei

- Her bruker vi Tore Aas (som var tillatt alternativ på dette leddet). Vi har fått tillatelse til å veksle mellom sett av alternativer etter søknad. Leddet blir opplevd bra.

Til Nattverdmåltidet

- Spørsmålet ble reist om invitasjonen «Alle er velkomne til Herrens bord» er rett teologisk. Vi drøftet ikke denne saken videre.
- Det å kunne knele på alterringen oppleves alltid som en berikelse. Bør få til det, kanskje helst når det ikke er dåp da intinksjon oppleves terskel-senkende for dåpsfølget.

Utgangsprosesjon

- Dette leddet fikk mye motbør.
- Det gjør det vanskeligere å invitere til kirkekaffe.
- De som ønsker å sitte ut postludiet blir hindret i det.
- Dåpsbarna skal egentlig være med ut også, men ofte blir de ikke med av praktiske grunner (ta bilder etterpå ved døpefont osv).
- I Hakadal kirke går gjerne dåpsfølge først ut, så tilbake for å ta bilder. Da møter de resten av menigheten på vei inn.
- At prest og klokker går alene blir opplevd som «stusselig».
- Det blir veldig mye folk som går ut samtidig, en potensiell brannfare.
- Noen ønsker ikke å bli sett på den måten, og utgangsprosesjon oppleves negativt.

- Noen ganger er det fint: Tanken er at vi følger Jesus Kristus ut i hverdagen og tjener der med det vi har fått med oss fra gudstjenesten – en god tanke.
- Presten kan gå ut alene under siste del av postludiet for å hilse ved utgangen.

Gode ideer og kommentarer

- Vi bør gjeninnføre det å gå rundt alteret og gi penger i kurven, det har bl.a. en oppdragende effekt på barn og en pedagogisk verdi.
- Det er for lite faglig informasjon om gudstjenesten, f.eks. hvorfor man går med prosesjonskors og hvor man setter det (i klossen). Laila tilbød seg å holde kurs om gudstjenesten.
- Dåpslysets plassering bør vurderes; - I påsketiden (dvs fram til Kristi himmelfartsdag) står det inne i alterringen og det oppleves vanskelig å tenne de små dåpslysene.
- Det musikalske betyr noe for folk. Musikkstykkene som spilles som preludium, interludium (mellom tekstene, under ofring og nattverd) og postludium er viktige elementer i gudstjenesten.
- Om ofringen : Det er viktig med god informasjon om det som det ofres til.
- Ikke alle er stamgjester i gudstjeneste, viktig med info underveis om salmer, salmetavler. Noen synes at dette forstyrrer. Alt må ikke forklares, det bør finnes en middevei.
- Mange er kirkefremmede i dåpsfølgene, man bør si ved tekstlesning at tekstene står i Bibelen.
- Vi bør arrangere en ny samling, og da kalle det samling om «gudstjenestelivet».

Kvelden ble avrundet og kommentarene tas med i referats form til menighetsrådene. Det bør ikke være et absolutt krav at alt skal være likt i alle kirker, selv om det er et gode.

Helle Vestli og Kjell Asgeir Skartseterhagen
Referenter